Et ex his patet luculenter, quo aio legenda Scpra et oes ejus Partes, npe ut inde agnoscamq Jesum Xrum Filium Dei utqz credamq in ipsum et credentes vitam hbamq in nne ejus, unde seqt etia inde cognosci poe Xrum et sufficienter qgnosci ad fidem ac ad Salutem, ut o poit o et sumum ee eorq q scripta st eo fine pretium ac momentum, et praecipuum hominis officium ut illud legat, meditet, inquirat tamdiu, donec inde sapiens fiat ad Salutem, q in Xro Jesu est, et ad pietatem, fidem npe p Charitatem operantem sine q nemo Salutis in Xro particeps re.

Caput. XXI.

Caput hoc cum priori cohaeret, qtinetqz Continuationem hrisae de apparitione Xri post Resurrectionem ex morte, ejusqz dictis et factis

Tres ejus pount qstitui partes, prima qplectit historiam patefactionis Jesu Xri, q facta e Dplis ad mare Tyberiadis, Secunda qtinet Colloquium ejq cu Petro, de rebq tum Petrum tum Johannem spectantibq, Tertia Epilogum

in prima parte occurrunt

1 Ea, q apparitionem hanc pcesserunt, npe Piscatura Discipulorq, cujus recensetur

a. Occasio duplex, tum Discipulorq conventq, tum Petri p positio de piscando.

b. Reliquorq Dplorq consensq de piscando

c. Praparao ad illam,

d. Ipsa Piscao

e. Effectus xs. 2. 3.

2. Ipsa

2. Ipsa Xri apparitio cujus describitur
α. Tempus
β. Locus
γ. Eorum quibus apparebat conditio respu Xri, quod illum non noverint, vs. 4.
δ. Sermo s. alloquium, quod sciscitatque de cibo
ε. Responsio Dplorum de Defectu ejus, vs. 5.
ζ. Mandatum de piscando vs. 6 cum permissione
η. Obedientia Eorum.
θ. Eventus, Copia nempe Piscium ibid.
ι. Unius Dpli de Xro Judicium.
κ. Petri juxta illud factum, vs. 7.
λ. Factum aliorum Dplorum vs. 8.
μ. inventio cibi vs. 9.
c In ipsa patefactione Xri occurrit
א. Mandatum ejus de adferendis piscibus.
ב. obsequium Petri vs. 11.
ג. Mandatum Xri de prandendo.
ד. Dplorum metus, quo impediebantur, ne quaererentque esset ejusque Causa vs. 12
ה. Xri factum, quando cibavit Dplos vs. 13.
3. Conclusio hujus Historiae, quod haec sit Tertia patefactio qua se manifestum fecerit Dplos post Resurrectionem.
in Secunda parte colloquio nempe cum Petro occurrit
1. Trina Xri interrogatio, et Examen Petri de amore Petri erga se,
2. Trina Responsio Petri
3. Trinum Mandatum Xri ad ipsum de pascendis ovibus suis vs. 15. 16. 17.
4. Praedictio, quo mortis genere Petrus sit occubiturus

sit occubiturꝰ vs. 18. 19.
5. Mandatum Xri ad Petrum ut ipsum sequeretꝫ.
6. Petri interrogaõ de Joanne ejusq; Occasio vs. 20. 21.
7. Responsio Xri, indirecta et obscurior, ꝯjuncta cum aliq̃ ut videtꝫ Reprehensione.
8. Repetitio prioris Mandati vs. 22.
9. Effectus Responsionis illius, Rumor ꝑ vsq; de Joanne vs. 23.
10. Rumoris illius Refutaõ
11. Descriptio Johannis vs. 24.
Tertia Pars ē Epilogus totius Libri vs. 25.

Postquam E, Eglista narrasset, quoõ ō una vice Xrꝰ Dplis suis post resurrectionem apparuerit ꝯtinuat Historiam apparitionis Xri, et ostendit, quod post priores illas apparitiones Dplis apparuerit ad Mare Tiberiadis, jusserat npe ꝑ Mariam ut præcederent ipsum in Galilæam, revera ut videtur ō sine mysterio, qa npe propositum illi erat, ipsos mittere ad gentes, voluit ostendere antequam irent ad Gentes, qs futurum sit Eventus Prædicationis Eglij inter gentes, eumq; velut in Typo adumbrare, qd e. in Galilæam juberet exire, eo ipso jam scabatꝫ Terram Judaicam deserendam ēē, et revera futurū, ut ubi Judæi se ipsos indignos judicarent vita æa, Deꝰ se ad Gentes ꝯvteret, ut ē Actor. 13.

Quomodo autem se Xrꝰ patefecerit, deinde narrat Eglista dum ea q̃ præcesserunt illam, et q̃ secuta st explicat, Et 1mo qdem ostendit, quoõ Dpli qdam ꝯgregati fuerint

568. fuerint et qnam; facile ꝯjici pt, q Caa fuerit
ꝯgregaois Dplorꝝ, apparuerat illis Xrꝰ, post Re-
surrectionem, locutus cum illis fuerat, fieri E,
ō potuit, ut ō inr se colloquerent de Xri
morte, et resurrectione, de Xri ꝑsona, et ejus
Regno, ut ō ea q viderant et audiverant, exami-
narent, una ꝯferrent cum Prophetis, et ita Stu-
derent ꝑficere in comunione Xri, ie in fide
amore et reverentia Xri tq: Dpli ejꝰ, neq e vo-
carent Dpli, nisi ꝑseverassent in Fide, amore
et Obsequo Xri. Præcipua itaq eorꝝ cura fuit,
de Xro et Regno ejꝰ rebꝰq eō ꝑtinentibꝰ q cura
ita eos occupavit, ut videant, parum solliciti
fuisse de Cibo Cpris, ostendentes suo Explo, Chri-
stianorꝝ ee et omnium officium, quærere
primo Regnum Dei, et Justitiam ejus, quando
reliqua adjicient, uti illis factum secundum ꝑ-
missionem Xri

Vs: 3. Hæc E, videt Occasio fuisse et Caa ut e vs 3.
cur Petrꝰ cogitaverit de piscatura, et Reliq
ejus explum et Consilium secuti fuerint, fecerunt
illud sua sponte ita tamen ut ō sit dubitandum
quin Deꝰ eō aios ipsorꝝ inclinaverit, ut ser-
virent ejus Consilio, ut ex Eventu patuit
Exeunt E, piscatum, utunt, navi atq mediis
ordinarijs etsi frustra et sine optato successu,
neq e prima nocte qdqm capiebant, quod sane
ō videt factum sine Mysterio, cum e. Xrꝰ eos
voluerit ee piscatores hoium, ut ipsa docet
Scra dubitari neqt quin frustraneus hic illorꝝ
conatus et Studium in illa nocte aliqd signifi-
carent, Nox notare ~~post~~ potest Statum in quo tam
erant Res Judaicæ, q cum Nocto ꝯparari potest,
et comparat, Suma erat illic Ignorantia,
Summa

Summa impietas, et suma inde miseria, Præterea quod ipse Status V: T. cum Nocte comparari poit, si spectetur Differentia ejus à claritate Revelaõis N. T. Quod E, in nocte illa nil ceperint, id videtur significare et adumbrare, quod Apli frustra inter eos sint prædicaturi Eglium et exiguo e. fructu nisi simul quoque nobis cogitandum voluerit dare Deus tempore noctis gentilium, quamdiu sc: erant alienati à Republica Israelis, ô fuisse gentiles p ministerium Sevorum Dei conversos, Gentilismus p mare sæpius adumbratur.

Sed mutata sunt rerum vices et Caa mutationis indicatur vs: 4 etc. Mane E facto, stetit Jesus in littore, Dplis illum ignorantibus, qrit de cibo, q se carere dicunt, jubet ad navigij dextram rete emittere, promittens illos, pisces inventuros, obsequuntur, et trahere rete præ piscium multitudine nequeant.

Quod Tempus attinet, illud opponitur nocti, et sive Judæos sive Gentes spectemus, commodè notat ortum Eglij ejusque Splendorem, p quem Tenebræ discussæ sunt.

Quod Jesus stetit in littore, id comodè notat, quod Psentia sua ad mare inr gentes nempè impr: velit efficere, ut multi captivi ducantur sub Obedientiam Eglij ex gentibus, ita ut visitaõ illa maris Adventu Xri ad gentes notare poet.

Ignorant illum Dpli s: pp distantiam, s: qa Lux nondum satis fuit splendida, s: qa nubilus fuit aër, s: quod ô satis attenderint Dpli, s: deniq Xrus ô apparuerit consueto hbtu etc; forte id notat, quod Dpli initio ignorarent Regnum Xri erigi debere inr gentes, poterat e. imbuti ee præjudicio illo, Judæorum Caa Messiam apparituram, saltem vocaõ gentium Mysterium illis initio fuit, et à Paulo aliqties

lo aliquoties vocat Ephes. 3 vs. 3 etc. Et Cterea
in Explo Dplore notare licet, et observare
id, quod plerumq fit, ut quando Xrg primo ad
hoies venit ad illos gratia sua visitandos,
o statim illum agnoscant, β magna tum igno=
rantia, tum dubitaõ animos illorum soleat
occupare, donec se plenius Xrg patefaciat.

Vs: 5. Quarit a. Xrg de Cibo, et cognoscit quod
eo careant vs: 5. Παιδια vocat Dplos, Pueros,
cujus o una Raõ ee pt, videt alloqum hoc
ee comparatum ad testandum benevolentiam,
uti in alijs minimis hoc quoq obtinet, praete=
rea eo etiam notari potest, quod sint pueri
quoad cognitionem, nondum viri, qa nondu
acceperant Sprum S. ea mensura qua postea
porro erant de semine illo Xri, quod illi pmis=
sum erat Esai. 53. Et ex pueris illis quos ipsi
dederat Deg Esai. 8.

Quaestio a. de Cibo ptinet ad eliciendu
gfessionem Defectus, ut vocaõ eet illum tam
miraculoso modo supplendi debebat Dplorum
cibg ee, facere voluntatem Dei, et Xri p Prae=
dicationem Eglij ipr Judaeos et gentes
ad eos gvtendos, et Deo Xroq subjiciendos,
ut supra vidimg, Xri cibum fuisse facere
vltatem Patris, β huc usq nil fere, vel parum
effecerant, hoc E, comode p Defectum hunc
quem pfitentur significari potuit, uti etia
Defectg bonorum Spiritualium in oibg hoibus
e, atq ita Defectus eorum, q ad veram vita
ptinent, antequam Xri gratia horum Egesta=
ti succurrat.

Quod E, cognito Defectu jubet ad dextra
partem Navigij rete emittere, pmittens,
felicem Successum id sane significaõem
habuit, potuisset Xrg aeq jubere, ut ad
sinistram

Sinistram partem emitterent cum successu, β fieri potuit ut hic situs respiceret terras Gentium, et ut adumbrare voluerit Pdicaõem felicem inr gentes, v ut alij judicant significari potest dextrè ee oia pagenda in Prædicaõe Eglij, quemadmodum dextra plerique homines felicio aliqd pagunt, et dextrè id facere dicuntur, quod benè, et ut oportet faciant.

Mandato addit pmissionem, quomodo indicabat sibi Eventu cognitum ee, ut si rectè attendissent, v inde cognoscere potuissent o ee meru hoiem, q ipsos alloqtur, β talem, q ex pfunda Maris cognita, et pisces in sua potestate habebat; Noverat e. Xrg (: ut ad Mysterium hæc transferamq:) quos ille ex gentibus elegerat, electi e. erant in ipso, ante jacta Mundi fundamenta, unde etiam vocab Gentium toties p Prophetas prædicta fuerat, exire debebat Lex ex Zione ad Gentes, ut Gentes quoq β ambularent in Luce Domini Esai. 2.

Obediunt Xri mandato, quoo Aplorum promtitudo ad Pdicandum Eglium, o tantum inr Judæos, β et gentes adumbratum, quæ promptitudo apparuit in illis, postquam virtute Sprg imbuti erant ex alto, ex mandatu acceperant de Pdicando Eglio, primo inr Judæos, β de in Pcipue inr gentes, aut de jaciendo reti in Mare.

Eventus foelix e, tantum capiunt piscium multitudinem, ut trahere rete vix possint. Hoc sanè in Typo cspiciendum dedit multitudinem cvtendorum ex Gentibus Pcipuè, debebant e. oes Familiæ Terræ in Xro benedictionem accipe et q sterilis fuerat plures liberos accipere, quam maritata et diffundere se ad dextram ex sinistram, uti de Ecclia N. T. dB Esai. 54. Et quod trahere o poterant p multitudine in

initio

562. initio cum postea traxerint, id comodum adumbrare pt multitudinem illam Electorę, et crediturorę ex gentilibꝰ ō statim simul et semel, ꝑ paulatim extrahendam.

Interim unus ex Dplis, quem Jesꝰ amabat incepit Xrum nosse, eumq; Petro indicavit vs. 7. Non sine Caa hoc annotari videt, quod Dplꝰ ille quem Xrꝰ amabat illum cognovit, et aliis indicaverit, ē e. cognitio Xri effectꝰ amoris ejus, q Deum agnoscit et amat, cogitare debet quod Deꝰ eum prior amaverit, ut Joannes docet, et meræ graæ ē Revelāo Xri, ita ut si Joaes fuerit Dplꝰ hic in ipso ejꝰ nomine argumentū sit, qd talem notat q ē κεχαριτωμενος graæ particeps.

Sed is Petro indicat quod Dnꝰ sit, q npe stet in littore, et loquatur, quod illi ꝯveniebat ut Dplo, q e. Jesum cognoscit illius quoq; nomen patefacere debet, q graæ et amoris ejus particeps, vicissim amorem testari illum glorificando et inr fratres celebrando, Et qdem Domanum illum vocat absolutè, ut cui data erat vis ex potestas, in coelo ex in Terra, cujusq; erant servi, ita ut nil loq aut agere rectè poēnt nisi ipso mandante et jubente.

Hoc cum Simon Petrꝰ audivisset, statim superiorem vestem induit qa nudꝰ erat, et conjecit se in mare, ō patet quod totꝰ nudus fuerit, ꝑ videt superiorem vestem deposuisse ex ita qsi nudꝰ fuisse, videturq; ex Reverentia quadam erga Dnum induisse vestem superiorem, ut honestius coram ipso compareret, atq; ita 2plici modo factum ejus potest ēē Emblema rerum Spiritualium, primò quodq primum audivit Dnum ēē, quando procul adstabat,

adstabat, statim ad illum properavit, ut quem
noverat verba vitæ habere, quod oes et deside=
rare et agere debemus, ut secundum verbum Dei
per ministros ejus ad nos delatum (: quo indicatur
nobis quis ex ubi sit Dnus nr. :) properemus ad ipsum,
ex cupiamus esse cum ipso, hic in gratia, tum
in gloria, Dein quod nudus noluit apparere
id adumbrare potest nos omnes nudos debere reperiri
si ad Xrum velimus accedere 2 Cor. 5. unde
Xrus ipse suadet a se emere vestes etc Apoc. 2. 17.

Quod vero in mare se conjecerit, 2plicem ha=
buit Causam, ut videtur, nempe ut ex rete traheret
ad littus, et ut eo citius perveniret ad Dnum,
quod an fecerit ambulando, an natando,
sive ambulando supra fundum maris, an mi=
raculose super aquam, omnino possumus definire,
per mare tn. properabat ad Xrum, sed recte simul
trahens, quod adumbrare potest, et quod ~~[illegible]~~ Dpli
Xri per Afflictiones, sed trahentes simul Rete Dni per
mare repletum piscibus, hoc est predicando, simul
Eglium ad conversionem gentium ad Xrum
venire debuerint, imo forte heic cogitare
possumus de similitudine baptismi, atque ita de
comunione Mortis et resurrectionis Xri.
Alij Dpli, etsi a Petro ob singularem suum
zelum præventi fuerint, omnino negligunt tn occasi=
onem perveniendi ad Xrum sed navigio utuntur,
etsi omnino magna esset distantia, trahentes interim
Rete cum piscibus, quoad vocationem sua funguntur
adhibitis mediis necessarijs ad vitam conservandam
et victum comparandum, uti hoc postulat ordo
à Deo constitutus et Xrus mandaverat, se eo ipso
quoque intueri licet ut prudentes majori operi,
quod nempe futuri erant piscatores hominum Matth. 4
Marc. 4. quod trajiciendo velut navigio, auxilio Dni
et Spiritus ejus per mare gentium, multos per Rete verbi di=
vini erant capturi ex Gentibus.
Dum verò ita feliciter appellunt ad terram, Vs: 9.
vident

vident prunam jacentem et piscem illi superimpositum
et panem vs: 9. o additur à quo illa præparata fue=
rint, cum nullum sit indicium ab alijs præparata
fuisse, o e à vero alienum Dnum ipsum potenti
verbo ea jussisse adee, ut ostenderet se illorum
curam gerere et Caam, neq; opus ee ut solliciti
sint de victu, sed tn ut Rete trahant, ie ut fun=
gantur Ministerio verbi, et capiant homines.

Et quod Cibus ille paratur per prunam ardentem,
v notare potuit vim Spiritus, quâ fieri debet ut
cibum sibi pararent, nam Cibus illorum erat cu=
tere homines, uti tale quid de pruna legimus
Esai. 6. Et simul fortè ignis afflictionum
notari potuit, q comitabatur Prædicaoem Eglij,
sed cujus etiam effectus erat, præparare panem
et piscem in cibum ie. gentes et Judæos, pis=
ces e. in Mari gentes, panis terræ Judæos
adumbrare potuit.

Verum etsi potuisset Xrus illos ita cibare
vs: 10. iis q parata inveniebant, ut alias, voluit tn
ut illi etiam adferrent q ceperant, vult e.
uti in Regno suo Cooperarijs eorumq opera,
vult hoiem quoq ipsum et suam et aliorum
salutem operari cum timore et tremore, uti
etiam vult ut quisq in hac vita id quoq
agat, ut eam sustentet idoneis mediis.

Iterum promptus e Petrus, q adscendit et traxit
Rete in terram repletum piscibus magnis
vs: 11. CLIII. ut tn Rete o rumperetur, q pisces ut an=
tea dictum comode repræsentare pount hoies
ipsius et aliorum Dplorum opera capiendos per
Eglium, per quod ex mari gentilium ignorantiæ
impietatis etc extrahi debebant ad terram,
hoc e Ecclesiam consitam verbo Dei et frugiferam,
Et quod Rete o rumpebatur, vim verbi notat,
cui nemo resistere poterat, Consilium e.
Dei perstat, et mutari neqt, sed fit necessariò
quod decrevit. Cum E, ad mandatum Dni pis=
ces traxissent

ces traxissent ad Terram vult Xrꝰ ut Cibum capiant, npe quem paratu illic inveniebant, alij e. videntꝫ servati in usum sequentis temporis, ita voluit ipsis ostendere, quoo cum ipso sint pacto opere suo accubituri.

Notat a. Eglista, quod nemo Dptorꝫ ausus fuerit quærere ex ipso qꝫ eet, qa noverant quod Dnꝰ eet quod ita intelligendum e, ut videretꝫ, quod ex oibꝰ indicijs qdem o aliter judicare potuerint, quam illum quem videbant ipsummet Dnum ee, attn vix sibi psuadere potuerint rem tam insolitam, qualis erat Resurrectio ejus ex morte et quod cogitaverint qdem eam ob Caam sciscitari ex ipso an verè eet Dnꝰ Jesꝰ Xrꝰ sc: ꝫ id o fuerint ausi qa o videbatur justa rao ee dubitandi et talis sciscitao p signo incredulitatis haberi pt; qua Raoe ostendunt quoo sæpè fideles iis in rebꝰ point quodam modo hæsitare q clara sunt, et dubitare an Dnꝰ adsit ipsis ubi illum adee certis argumentis cognoscere poent.

Christꝰ interim illos cibat, accipiens et dans illis de pane et pisce, ostendens se illum ee, qdet vitam halitum et oia, quæ ad vitam hanc necessaria st, et simul adumbrans se illum ee, qdet necessaria ad vitam sprualem aam et piettatem ut Petrꝰ loqtꝫ, imò se etia ee illum cujꝰ Providentia et Cura Judæi et gentes ipsis sint futuri in Cibum, qd qd sit de singulis circumstantijs et singularibꝰ certè o poumꝰ nos peccare, quando de allegoria in hisce cogitamꝰ, cum oia fere opa Xri judicemꝰ fuisse Typica et disertè Xrꝰ dixerit Matth: 4. vs: 19. quod illos facere velit piscatores hominum, et Marc: 14. Allegoria illa videatur satis ee Clara.

Illa cum

576. Illa cum narrasset Eglista addit hanc tertiam Apparitionem Dplis fuisse factam post Resurrectionem, Suntq existimant plures apparitiones primi dici p una haberi et quasi continuari, et posteà sæpiq Dplis apparuisse Xrum ut videre e Actor. 1. 1. Cor. 15. et impr. necesse erat ut appareret Dplis suis, q npe debebant ee testes Resurrectionis, et præcipua prædicaois materia debebat ee Xri Resurrectio, sine q vana eet Fides et Spes nra, sine q o eemq justi, ß adhuc in pectis, ut ait Apostolq 1 Cor. 15. Non potuisset Xrq prædicari ad Justitiam Credentium ex Judæis et Græcis Rom. 1. nisi resuscitatq fuisset ad nram Justificaoem, uti traditq in mortem pp pecta nra ut e Rom. 4. Et eo faciunt apparitiones post Resurrectionem, ut ejq fiat plena Fides Dplis, et p Eos Ecclia futurorum temporum.

Seqt nunc Colloqum Xri cum Petro, in eoq occurrit primò Trina Xri interrogaõ, et trina responsio cum mandato, Colloquentes

Vs. 15. st Jesq et Simon Petrq, Jesus loqt ut Dominq, cum Petro ut ministro, quem elegerat et vocaverat ut juxta cum reliqs e et Aplq ipsiq et singularis in Petro fuit promptitudo et vigor, quem multis demonstravit indicijs quando toties nomine aliorum locutq fuit cum παρρησια, qbq naæ dotibq Xrq uti volebat in Regno suo, uti solet Deq o mutare naæ dotes, ß eas sanctificare, q Raõe utile e, varia ee variorum Dona, ut qsq quod suum e, qferat in Comunione ad ædificaoem Ecclia, et hinc Petrum p alijs Xrq alloqt, Singulares tn raões fuere pter hanc ut statim videbit, cur Petrum in hunc modum affari voluerit, uti ex ipsa materia interrogaois et modo interrogandi

interrogandi colligendum videt, id q̃rit Xr̃g illud
ē, an Petrg plus illum quam alij diligat, et si illud
πλειον in 2da et 3tia interrogaõe omittat
postquam np̃e Petrg rectè responderat noscis,
ō quod plg te amem, ß quod te amem, meritò
q̃rit de amore erga ipsum, sine illo e. oia
vana st, ut Aplg docet 1. Cor. 13. Qui ō amat
Dn̄um Jesum anathema ē, cap. 12. ejusdem
Eplæ, Est e. amor Dei unicum vinculum
mentis cum Deo, ē fons voluntarij obsequij et
oium ita bonorē operum et hinc quoq; com-
pendium legis, et finis p̃conij oīs, ut Xr̃g
docuit Matth: 22. et Paulg 1. Tim. 1. Sed a-
mor Xri imprimis heic spectat, qa Deg ō nisi
in Xr̃o amabilis ē, in quo solo vult ēē Deg
pectoris, et in quo divitias bonitatis, Grãæ,
et misericordiæ suæ demonstrat, et Xr̃g
s. illum ut Deum spectemg, s. ut hoīem
mx̃ē amandg ē, qa ut Deg voluit ad hoīs
salutem manifestari in Carne, et cum ēēt
in forma Dei se ipsum exinanire, et obedi-
ens fieri ad mortem Crucis Phil. 2. Et ipsa
humana Nãa prompta fuit etiam ad pati-
endum p fratribg, imò inimicis ut ē Rom. 5.
q̃ Rãoē Judicio Pauli ut ē ibidem et Johan-
nis 1. Eplæ cap. 3. mx̃um amorem demon-
strare voluit, atq; inde redamari digng ē,
et Fides in Xr̃um ut Redemptorem ō potest
ēē sine amore Xri hinc meritò quærit
Xr̃g Simon Jona an amas me?

Sed quod q̃rit, an amas me plg q̃m hi, id sin-
gularem habet rãoem et evidenter respicere
videt ad Petri gloriationem quod etsi oēs
Xr̃um deserant ipse tn̄ illi adhæsurg sit
quod p̃ se ferre videbat majorem amorem
erga Xr̃um

erga Xrum qm eet in alijs, Xrg E, jam vult in con=
spectu aliorum ex ipso eliccre gfessionem humi=
litatis q in ipso reqrebat, postqm p alijs Xrum
abnegasset, et ter qdem, uti etiam o male vi=
dentur arbitrari, q putant Xrum trina interro=
gaoe respexisse ad trinam Petri abnegaoem,
ita ut voluerit Xrg trina gfessione amoris
quasi abstergi maculā illam et scandalum
tolli quod alijs Dplis præbuerat.

Responsio Petri modesta e, o dt e. se plg ama=
re, β tm affirmat se amare Xrum ναι Κυριε
inqt, primo ut amoris sui erga Xrum bene
sibi gscius, novit e. Sprg hominis q st in hoie,
neqz amor erga Xrum, ignotg ee pt amanti
Xrum, e e. actg cū gscientia pdit se variis
effectibg, multisqz modis ac signis, Et ut ipse
ejg sibi conscius erat, ita Xrum testem gstituit
infallibilem Tu nosti inqt etc experti erant
sæpig Dpli Xrum o opg habere, ut ipsi qs dicat
quid sit in homine cum ipse norit omnia,
ut supra vidimg, et nunc multò magis erant
psuasi verum ee quod Jesg dixerat, se ee
unum cum Patre et Patri æqlem, hinc non
dubitabant ipsum oiscium ee, et scruta=
ri corda et Renes, uti ipse de se loquitur
Apoc. 1. atqz in ipso deprehendi Notam veri
Messiæ q erat non judicare secundū aspectū
oculorum v auditum aurium, β odorari ti=
morem Dni, Esai: 11. ac nosse secreta cordis,
Et hoc Petrg pfitet, quando o tantum dicit,
Tu nosti qd te amem, β vs. 17. tu oia nosti,
uti eam ob caam eum etiam vocat Κυριον
absolutè et καλ' εξωχην ut antea monuimg,
q ipsig Jehovah eet, et se emisset in peculium,
huic ergò

huic E, meritò tribuit notitiam amoris sui, atqz ita secretorum Cordis.

Notandum tn quod cum 3tia vice rogatus fuit tristatus fuerit ut e. Vs: 17. videbatz e. hoc arguere, o tam apud Xrum dubitaõem de amore suo, β apud Dplos suspicionem facilè, ac si Xrum o amaret, v saltem exprobraõ eet trina trinæ abnegaõis, et forte tristia inde orta e, quod in memoriam sibi revocaverit, quam impiè Dnum abnegaverit, v inde etiam oriri potuit, quod metueret, an o fortè Xrg pnoscat se o gstanter p amorem sibi adhæsurum et iterum illum abnegaturum, quæ sanè justa erant Caæ Tristitiæ.

Postquam Petrg toties, et tam sæpe serioqz testatg eet amorem suum erga Xrum, mandat illi ut pascat oves, et agnos suos, idqz etiam repetitis vicibg, notu e quod sit pprie pascere oves et agnos, npe illos ducere, curare, cibu et potum suppeditare, infirmos, debiles fovere læsos obligare etc: Et inde factum, quod in Politia et Ecclia Pastores vocari pount et vocantur qid præstant in Civilibg et Ecclsiasticis S. Sacris et Sprualibg rebg, quod Pastores pprie dicti in suis, hinc Cap. 10. Xrg vocatz Bonus Pastor, cujg Nominis magna e Emphasis, est ille primg Pastor, atqz ipsig fuit dare et gstituere alios Pastores, eosqz q pascerent Ecclam, quorum quod Officium sit f. liquet, id npe facere circa oves et agnos spirituales, quod Pastores faciunt circa corporales, scilicet pditas et dispersas quærere et colligere, eas pascere, fovere, sanare, ducere, defendere 9 lupos rapaces etc qualia videri pount Gen: 31. in Explo Jacobi et Ezech: 34. Ubi

Pastoris

580. Pastoris munia describunt, Mandans E. Petro ut Apto Electo ut pasceret Xri oves ex agnos, jubet ut hæc faciat p prædicaõem Eglij, atq ita Electos, β adhuc dispsos inr reliquos colligeret p prædicaõem Eglij, Cibum et potum Spiritualem comunicaret, Sanaret fracturas cordis eorũ, duceret in viam veritatis, Pietatis et Salutis, defenderet ne pravis imbuant Doctrinis, et præda fiant lupis rapacibus etc.

Hoc quando Petro dz, ô dz exclusivè ad alios β tntum quodnam sit ipsius munus indicatur, et opera Reliquorũ, duodecim e. elegerat ad idem munus, q eo etiam fideliter functi fuerunt, neq unquam v Petrus sibi v alij Apli Petro Dominium aliquod v principatũ tribuerunt sed ad unum oes p Dei Servis haberi vult Matth: 23. Et in eo quod Petro hoc mandatum fuit, cspicua e, et cspicuam ee voluit Xrũ Graam et potentiam suam, graam quod ille dignetur uti Apto, eumq cstituere ovium suarũ Pastorem, à quo ter abnegatus fuerat, Potentiam, quando vires et animum illi adderet ut in exequendo hoc munere ipsam mortem ô timeret, q antea succubuerat tentationi ancillæ et vbo exanimatus fuerat.

Vs: 18. 19. Hinc ut sciret Petrus, et quod in illo munere sit sibi obventurum, et quod nihilominus fideliter eo sit defunctur, et ne mortis qdem periculo ab eo absterrendus pdicit illi quod Deum Martyrio mortis sit glorificaturus Vs. 18. ex 19. Vba ipsa exhibet Eglista, tum interpretaõem addit, in Xri vbis e tum prædictio, tum cfirmaõ ejus, Prædictio e, quod Petrus q Juvenis se ipsum cinxerat etc alius eum vincturus est etc

respicit

respicit ad morem ppli quo cingulis utebantur, ut vestes adstringerent corpori, et expeditiq ambularent et operarentur, quo sæpius alluditur in S. S. cum his cingulis comparat Xrus vincula, ac pdicit illi quod in vincula sit conjiciendus, neq hoc tntm sed etiam crucifigendus, et violenta saltem morte enecandus, Hoc ita pdicit ut ostendat vincula compedes, mortem ipsum o velle, hoc e ea repugnare naturali hois desiderio, quemadm: id desiderium in ipso Xro conspicuum fuit, quando petiit calicem transire, si fieri poit, quod fieri o poterat unde addebat, o ut Ego, sed ut Tu vis, alias e. Xri passio, o fuisset vera passio et poena siqdem o repugnasset naali ejus Desiderio, et hinc e quod S. S. doceat naale ee hoibus fovere ppriam Carnem Prov. 11. Ephes. 5. et vetat etiam ἀπαθειαν τȣ σωματος Col. 2.

Confirmao e in vbis amen, amen, Et hinc addit Eglista hoc dictu fuisse Petro ad significandum q morte glorificaturus eet Deum, ita ut illa o eet passurus aliam ob Caam, quam pp Nomen Dei et Xri, quales beatos pdicavrat Xrus Matth: 5. tales e. a Deo glorificari debent qa Deum glorificant, ut hic dz, Quid sit Deum glorificare supra vidimus, npe gloriam, s. pfectiones et virtutes Dei impr: conspicuas in opere Redemtionis enarrare ac celebrare, dictis et factis, et ita Deo gloriam dare, ex gloriam nominis ejus pfiteri, Morte Aplorum et Fidelium ita glorificari potuit Deus, quando quum vbis testabantur Dei gloriam, morte sua obsignabant, eaqz raoe testabantur Deum se amare, gloriam ejus constituere finem suarum actionum

582. suarum actionum Deum agnoscere Dominum absolutum, et se ō ipsam qdem vitam charam habere, ubi eam ꝓfundere jubeat Deus et postulet ejus gloria, ita ut ab ejus amore nil separare poīt Rom. 8. quōō ꝑ fidem vincunt mundum Et hoc cedit ad Corsalāoem eorꝝ q ꝑꝑ Dei Cāam patiuntꝫ mortem etiam, quod eo modo Deum glorificent, ita e certi st se à Deo glorificandos ēē.

Quomodo cum dixisset illi, quod ipsi in munere obventurum ēēt Jubet ut ipsum sequatꝫ, quo unico ꝟbo jubetꝫ, ut ipsi obsequatꝫ, et promptꝰ sit ad obsequm, quando ex ubi id postulaturꝰ sit, ē e Servorꝝ seq Dominum et ad nutum ejꝰ oīa ꝑstare, præstoq ēē ad exequenda ejus jussa, uti etiam ꝟbo illo vocavit Aplos, quando quid jubebat, id in illis operabatꝫ simul jubebat eos seq, et faciebat seq, uti ex in Petro hoc nunc patet.

Petrꝰ cum ita accepisset mandatum sequendi
Vs: 20. 21. Xrum, ꝯvtit se ad Condiscipulum et Cooperarium suum q nomine ō describitꝫ, ꝫ ita tn. ut intelligi facile poīt Johannem ēē, vocatꝫ e. Dplꝰ ille quem Xrꝰ dilexit, qq in Coena ad pectus ejus accubuerit, et dixerit, qs ē q ꝓdet te de quo actum Cap. 13 vs: 23. quem ibi ꝯstat ēē Johannem, et videtꝫ etiam hoc ō obscurè colligi ex vs: 24 hujus Cap: Hunc videbat quoq seq, et eam ob Cāam quærit, Hic verò quid? Sc: faciet, v quid de hoc futurum ē, Non videtꝫ Xrꝰ nominatim allocutus fuisse Johannem, et ꝑut Petro fecerat mandasse ut sequeretꝫ, et hinc mirari videtꝫ Petrus

det Petrus quod Xrus ipsum alloqueretur, illique commendaret oves et agnos suos, et juberet seq, à quo abnegatus fuerat postquam exploraverat ipsius amorem, Dplum verò illum dilectum, quem tantopere amabat, uti plurimis indicijs demonstraverat, et à quo sciebat se amari tenerrimè ô alloqueretur, nec qdqm ipsi mandaret, quâ in re conspicuum ē, quoo homo facile eo plabatur, ut magis sollicitus sit ex curiosus circa alios quam se ipsum, ô e. erat Petri quærere, quid Xrus fieri vellet de v à Johanne, de eo disponere ptinebat ad Curam Xri Sumi Pastoris ovium, quanquam fortè Petrus id fecerit pio animo, et ô ex invidia, v alijs Causis, q alias facile se miscere solent et etiam laudabiles alias, et pias actiones inquinare aliquo modo.

Et qa Præcipitantia qdam et nimia curiositate hoc qrebat, Xrus eum ô obscurè reprehendit vs. 22. dicens si illum velim manere donec veniam, quid illud ad te? tu sequere me, quæ vba si in se spectentur, considerandum est, quid hoc sit, quod intelligendum p adventum Xri, et tum quomodo potuerit velle, Johannem manere usque ad suum adventum; Non opus ē multis explicare et Exemplis pbare de vario Xri Adventu, agi in Scra S. Speciatim Adventus in Carne, Nativitas p quem venit in mundum Joh: 1. Porrò dz venisse ad suos, hoc ē Israelitis se patefecisse ex inr illos conversatus fuisse ibid: ita venit ad judicandum populū, ad destruendam Politiam illam, atque suum Regnum stabiliendum, uti Matth: 16. vs 28. prædixerat, quosdam adstantium ô morituros

vs. 22.

584. turos donec Filius hominis venerit in Regno suo, Ita alij Adventus prædicantur ad judicandos Hostes, et liberandum suam Ecclesiam, Et denique de Adventu ejus ultimo, dum resuscitabuntur mortui, et omnes coram ejus Tribunali sistentur Hic p. d. videtur loqui de illo adventu, ad patefaciendum Regnum suum illustriori modo quodam, uti ex matth: 16. vs 28. ita ut omnino obscurè innueret eousque Johannem omnino moriturum, attamen ut statim videbimus, omnino ita distinctè hoc dixit, ut præcluderet viam perversæ illi verborum suorum interpretationi, quæ reperitur vs: 23. Sed quando debet, si velim illum manere etc. Quid ad te? reprehendit Petrum ejusque refrenat Curiositatem, utpote cujus omnino erat scire velle quod decrevit Xrus de Dplis suis, quæ satis habere debebat mandato Xri obligatum esse, ad pascendos oves et agnos ejus, et ita agere ut illo munere fideliter fungeretur et Xrum sequeretur, ut illi tanquam Dno suo possit reddere rationem, Præterea indicavit eo ipso, se illustri modo venturum atque illum esse de cujus adventibus Prophetæ toties locuti fuerant, Porrò suum esse disponere de vita et morte hominis, et neminem sibi vivere, neminem sibi mori etc Rom. 14. Præterea se quoque res pertinentes ad Regnum suum alterius Curæ omnino committere neque Consiliorum suorum homines in tantum velle esse participes, denique indicat ijs verbis, quemque pro se reddere debere Deo Rationem, atque suas præcipuè res curare neque facile de Conservis judicare.

Quam per=

Quam perverse a. fratres interpretati fuerint Xri illum Sermonem docet Eglista Vs: 23. ita ut simul pravæ illius interpretaõis errorem induet, ea erat interpretaõ, quod rumor spargent Dplum illum ô moriturum, illi quo respexerint, vix dici potest certò, an npe ad adventum Xri ad Regnum, an putaverint illum fortè vivum auferendum ee in Coelum ad instar Enochi et Eliæ, an ad ultimum Xri adventum, et existimaverint eo usqz Johannem victurum, atqz cum aliis, quos deprehendet dies Dni vivos, in Coelos transferendum ee, Eventus docuit Xrum voluisse ut maneret usqz ad adventum suum in Regnum suum, ô verò usqz ad Resurrectionem.

Hinc etiam indicat Eglista quod plus collegerint ex vbis Xri quam debebant, quippe cum Xrus ô dixerit quod ô sit moriturus, ß si velim illum manere donec veniam quid ad Te? quoõ indicat Xrum aliqua Raõe ambigue locutum fuisse, ut ex ipsis vbis ejus, etsi fortè ea point eo trahi, quo trahebant, tamen id ô poit nec deberet gcludi, ubi e. vba S: Scræ st indefinita nostrum ô e illa definire, et voluit Deus imprimis circa futura Ænigmatice sæpè loq, ut vbore Sensus p Eventum demum patescat, et interim tempora ex opportunitates in sua potestate servare, ad acuendum Studium et Expectationem, Et hoc obtinet circa Prophetias q eam ob Caam ante Eventum Ænigmata sunt, Sed præterea indicat Eglista vba Xri eo spectasse, ut Curiositatem Petri circa Condiscipulum refrenaret illiqz indicaret, quod ille sua Curiositate se ingerat

in ea

in ea q̄ Xri sit, q in manu sua habeat vitam singulorum, q singulis sua munera assignet, uno diutius, quam alio utatur in ministerio suo, ut supremus Dn̄us p arbitrio suo, quemq; E ad se attendere, et sua curare debere, Cāam verò Conservorum suorum relinquere comuni Domino nisi in quantum unus tenetur erga alium p̄stare officium amoris ad παροξισμὸν ἀγαπῆς, q oīa videntur aliquo modo innuere pauxillum fortè invidiæ, v̄ saltem sollicitudinis, quod Johannes charior sit quam ipse in Petro hæsisse, eamq; ob Cāam Xrum severius paulo egisse.

Obsignat a. suam Historiam, partim ostendendo qs ejus sit Scriptor, partim Testimonij veritatem et deniq; cur cum plura sint q̄ Xrus fecerit o oīa scripta sint.

Scriptorem quod attinet dicit illum ēē Dplum illum Xrō dilectum, de quo antea, cujus Officium fuerit de hisce testari et scribere, Xrus constituerat Aplos testes, et jam supra dixerat, o Sprum tantum de se testaturum, Betiā ipsos p Sprum, Cap. 15. 26. 27. ubi etiam indicat quales testes ēē deberent, npe auriti et oculati, qa cum ipso fuerant ab initio, quales Testes fide sit dignissimi, præsertim si plures sint, ut statim videbimus, ēēd testari qs potest de ijs q vidit et audivit, absq; scripto, quale Testimonium minus constans ē, facile e. vox audita perit, cum E, litera scripta maneat diutius, hinc se illa scripsisse dt, ut npe nec oblivioni, nec corruptioni tam facile locus ēēt, utq; oēs attentè q scripta sit legere, meditari ad Fidei Confirmaōem amoris incrementum et Spei corroboraōem pōent, quam ob rem etiam Deus p viros θεωπνεύστους revelare voluit, scribi jussit, vetuitq;

vetuitq; illis qdqm addi v̄ demi.

Testimonij a sui Xritatem adstruit, quando addit Novimus quod Xrum sit Testimonium ejus, ō ē putandum sine Caā ēē, quod hic loquat in plur: ß eo ipso indicare voluit, se nil scripsisse, cujus ō alij Condiscipuli conscii sint, atq; nihil in quo ō poit pvocare ad ipsorū Conscientiam, Et Rāo hæc quoq; fuit cur Xrus plures Aplos elegerit, imo cum debet novimus, ad publicum quasi testimonium et Conscientiam pvocat, Xrus e. ō locutus fuerat in occulto, nec miracula sua patraverat ibi, ß plurimis audientibus et videntibus, uti patet ex Historia, itaq; idem ē ac si diceret, illa q testetur ac scribat, talia ēē, ut Fide publica ostent.

Sed uti q scripserat Xra erant, ita ō oīa scripserat qa nimis multa erant q fecerat Xrus, adeo ut si oīa scriberentur ne mundus qdem etc Est modus loquendi usitatus, quando ad indicandam rei v̄ Magnitudinem v̄ multitudinem, hoc modo Exaggerāo fieri solet, ut nemo petulanter cavillari debebat, hoc ex vero dici ō potuisse, ß pterea dum dicit Mundum ō poē capere, ō loqtur de spatio, ß de hominibus, innuitq; ō ferre hominum infirmitatem, ut nimis multis libris oneretur, ß utilissimum ēē Ecclia si pauciores habeat, in qbus sumæ Res ostineantur, illosq; debitè scrutetur, ut locus sit Meditāoi, Collationi, ratiocinationi, utq; eo melius Analogia tum Fidei tum Scripturarum cognosci poit, qua Rāoe etiā nimium scribendi Cacoëthes multorū reprehendit, quo fit, ō tantum ut præstantissima

Scripta

588. Scripta priorum temporum manibus quasi excutiantur, But ab ipsius S. Scrae lectione homines quodam modo abstrahantur.

Quo a. fine hæc scripserit multis aliis omissis indicavit cap. præced. Vs: 30. 31.

Tandem Sigillum apponit, Amen npe, q voce et significat se Deum habere testem, via vra ee q scripta sint, et simul votum addit, ut hæc vera fiant in Ecclesia, utq Deus Amen efficere velit, ut p ea q scripta sunt, homines cognoscant Deum et Christum, in ipsum credant, et credentes vitam æternam habeant in nomine ejus Amen.

ali
ne.

omissij

ne,
testem
votum
iaputy
scripta
stamy
tam
men.